DÉPOT LÉGAL

NĂM THỨ NĂM — SỐ 273 MỖI SỐ 5 xu 辛未年二月廿一日 NGÀY THỨ TƯ 8 AVRIL 1931

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm	5$00	6$00
Sáu tháng	2.50	3.50
Ba tháng	1.50	2.00

Mua báo phải trả tiền trước. Thư và mandat gửi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng xin thương-nghị trước.

TIẾNG-DÂN

敲民

LA VOIX DU PEUPLE

Chủ nhiệm kiêm Chủ bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG

Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BẢN-QUÁN Đường Đông-Ba — Huế

Giây thép nói số 62

Giây thép: TIẾNG-DÂN — Huế

N° 1/213

Khi làm việc bổn phận, không cầu mọi đến việc sẽ tới.

MỘT Ý KIẾN ĐỐI VỚI
CÂU CHUYỆN LÀM BÁO
(CÙNG ÔNG H. L. Ở BÁO ĐÔNG-PHÁP)

Báo Đông-pháp số 1347 ra ngày 28 Mars 1931 ông H. L. có viết bài « **Vì đâu mà nghề làm báo nước ta khó tấn-bộ?** ». Đầu tiên ông nói: báo chí xứ ta càng ngày càng xuất hiện nhiều, song chỉ tấn-bộ về số báo, còn giá trị tờ báo thì thấp kém hoàn thấp kém..... Đoạn giữa ông suy nghiệm cái cớ tờ báo sở dĩ thấp kém ấy không phải tại không có người đủ sức viết báo, cũng không phải tại người minh không biết cách làm báo, ông lấy cớ rằng người minh ngày nay bọn nho học và tây-học viết được văn quốc-ngữ rất hay cũng nhiều, và người minh lại có tính bắt chước rất lài, nên về cách sắp đặt tờ báo cũng không kém gì báo các nước; nên giá-trị tờ báo thấp kém không phải tại chỗ đó, mà chính tại người chủ trương rất khinh thường nghề làm báo, mà không biết tự trọng. Trong sự khinh thường ấy, ông chỉ rõ là không chọn người biên-tập, chỉ ham trả ít tiền công, và muốn cướp người đọc báo mà bán giá rất rẻ như các báo Hà-thành... Sau cùng ông kiết luận có hai việc cần phải làm ngay, là tăng giá báo lên cao, và chọn người học thức đúng đắn vào bộ biên tập.....

Một người viết báo mà nói nghề làm báo, nhiều câu do trong sự lịch duyệt mà nói ra, rõ là đã nếm qua cái mùi cay đắng, chớ không như lời của kẻ đứng ngoài nói với, không đau mà rên kia. Ký-giả cũng một người mài miệt trong cái nghề múa bút nẫy nên đối với bài ông H. L. tự nhiên sinh ra một mối cảm xúc, song có chỗ dị-đồng, xin chất cùng ông H. L. và các bạn đồng-nghiệp:

Ông H. L. nói: « *Giá trị tờ báo xứ ta sở dĩ thấp kém là tại người chủ trương khinh thường không biết tự trọng* », lại nói: *trong cách tự trọng, trước nhất là phải chọn người học thức vào bộ biên-tập.* Câu ấy thật là câu nói « một mỏi kim châm thấu huyết » (一針見血.) Câu nói trúng bệnh ấy, ai đã chủ trương một tờ báo mà lấy cái lương-tâm đối với phận sự của mình, cũng phải ghi lấy. Ký-giả rất cảm bội và tán đồng cái thuyết ấy. Đến như nói: « *người minh ngày nay viết văn quốc-ngữ đã nhiều người viết hay, cũng báo minh không kém gì báo các nước* », thì điều ấy thật là chưa được cân lường cẩn thận:

Ký giả nói thế, không phải bác hẳn cái thuyết ông mà mạt sát cả người minh không có kẻ viết văn đúng đắn đâu. Song có một cái cớ mà khiến cho một số ít người có học thức kia, không có hứng thú gì muốn chen chưn vào cái trường mà văn-sĩ nửa mùa ta cầm như là một vật bán sắp bán ngừa. Cái cớ ấy có lẽ ông H. L. bỏ sót mà không nói đến chăng. Tôi dám chắc rằng những người mà đã gọi là có học thức đúng đắn thì một lời nói cũng châm chước cẩn-thận, một câu văn cũng so sánh kỹ càng, trước khi chưa viết ra, sắp giản đặt giả, rèn chữ dục lời, không chỗ nào thừa mà không ý nào thiếu; những bài có giá trị như thế, nào có phải khinh suất mà viết được hay sao? Mà viết ra có hồi vì quyền hạn báo giới xứ minh mà thành ra bài bỏ, như vậy thì cái trọng huống « có cày không gặt » kia cũng không thể một hai trách ở người chủ-trương tờ báo được. Ấy là một lẽ.

Lại còn một lẽ nữa là phần nhiều người đọc báo hay lấy ý riêng của minh mà xem tờ báo (không phải nói toàn cả độc-giả đều thế, song cũng chiếm một số nhiều). Người đã ham nghề thể-thao thì muốn tán dương những chuyện đá banh, đua xe đạp; kẻ muốn chiều thương lập-hội, lợi dụng cái tiếng công-ích công-lợi để tiện việc riêng minh, thì muốn cổ-động cuộc nầy cuộc nọ; suy ra đánh bạc bị thua mà trở lại phát dác những người oa-chủ; hiếp nghèo dọa yếu mà vu bẩm cho người lương-thiện về tội nọ tình kia, cho đến những chuyện thù vặt hiềm riêng, thổi lông bươi vít, đại để những kẻ có ý riêng muốn lợi dụng tờ báo để tiện việc minh không phải là ít. Những người như thế đối với tờ báo chánh-chính không khi nào để mắt đến mà những tờ báo nào chịu theo tâm-lý của họ thì dở ý hoan nghênh. Trình-độ người xem báo mà còn có ý riêng như thế thì những bài của người học-thức đúng đắn kia, trở lại thành một vật kinh-hải mà ít ai nhìn đến. Đó cũng là một lẽ mà nhà làm báo nên suy xét.

Trên là nói qua vài đều, phàm một sự gì trong xã-hội mà tới lui lên xuống, không phải chính tự thân sự ấy mà chính quan hệ tại hoàn cảnh, một phần rất nhiều. Nghề làm báo cũng không tránh khỏi cái lệ chung ấy. Lúa sinh trong cỏ, cỏ tốt mà lúa phải tiêu mòn, lan mọc trong gai, gai rậm mà lan phải héo. Tờ báo xứ ta mà không được tấn-bộ, những đều kể trên chính là một cái nguyên nhân quan hệ rất to. Tưởng cho nhà viết báo Âu Mỹ mà ở vào xã-hội ta ngày nay, chưa chắc đã một vọt mà bước lên cái trình độ cao kia được. Ông H. L. có nghĩ đến chỗ ấy không?

Ký-giả viết bài nầy, không có ý gì phản đối cái thuyết ông H. L., vì lời ông nói rất trúng cái thông bệnh báo-giới xứ ta ngày nay — chính tờ báo Tiếng-Dân cũng mang cái thông bệnh ấy. Song cực lòng ăn trái khổ qua, ta mà phải mang cái thông bệnh ấy, đó cũng là cái quả không tốt của chế-độ xã-hội kia. Vậy nên đối với bài ông H. L., tuy ký-giả có chỗ dị đồng, nhưng vì cái cảnh-ngộ đồng-bệnh mà không khỏi sinh ra mối cảm-xúc.

Hà-hử-Nhân

VẬN-VĂN

Họa vần bài thơ «Mưa đêm»

Bịt bùng trời đất một màu đen,
Mưa thấm đêm dài lại bực thêm.
Bỏ tổ chạy quàng kia lả kiến,
Tìm nơi nương náu nọ đoàn chim.
Sấm vang mấy trận người mà lỉnh,
Gió dật thâu canh nước nổi chìm.
Muốn dặm giang sơn đương ướt át,
Đã mềm chân cứng dạ yêm điềm....

Kiểm-duyệt

Đức-Diên-Hương

Sầu ngâm

Mối tâm sự ai hay chăng tá
Xem thế tình lả chả giống chầu.
Một mình trằng trọc canh thâu,
Biết ai mà xẻ mối sầu cùng ai.
Ngồi suy nghĩ ai hoài lắm mối,
Ngọn đèn xanh bối rối lòng tơ.
Thương ai luống những mập mờ,
Để cho non nước ngẩn ngơ vì tình.
Cơ tạo hóa như hình trêu ghẹo.
Xui lòng người nấn ẻo tình duyên.
Xót thay dợt máu Đỗ-quyên.

C. T.

Báo ở Thượng-hải bắt đầu bị kiểm tra

Cách bộ tư lệnh ở Thượng hải đã đặt Tòa kiểm tra tân văn. Ngày 16 3-31 đã chính thức thành lập. Chiều ngày ấy các báo đã bắt đầu đưa tới nơi kiểm tra. Dưới chánh thể cộng hòa mà quyền ngôn luận báo giới như thế, so với các nước văn minh Âu Mỹ còn kém xa lắm

CHUYỆN HAY

Tuyệt đối với tương đối

(Một nhà trứ thuật đối với vua Lộ ý 16)

Ở đời không có cái gì là tuyệt đối, cái gì cũng tương đối cả. Cái đó là một điều rất dễ hiểu, vì mình có thể chứng nghiệm sự ấy hằng ngày. Thế mà người minh ưi cái tánh ưa nói lộ mà cải hoài. Ví dụ như mình nói: trò nầy giỏi toán. Mà về sau họ bảo trò ấy làm một bài toán rất khó, trò làm không được; thế là họ nói: giỏi toán sao làm bài toán ấy không được? Vì dụ nữa: Mộ, ông quan có tiếng là thanh liêm, ai cũng gọi: ông quan tốt. Nhưng một ngày kia họ thấy có người đến đem tiền bạc lễ nghi, quan lót. Thế là họ bảo ngay: Thanh liêm với tốt chi ông quan ấy! Như thế là họ lầm, họ không hiểu cái nghĩa chữ tương đối. Cậu nhỏ kia giỏi toán là đối với bạn học trò dở hơn, mà giỏi; ông quan nọ được tiếng thanh liêm, tốt, là đối với bạn đồng-liêu tàn bạo tham nhũng hơn, mà thanh liêm, mà tốt. Vậy thì « giỏi toán » không phải là nói bài toán gì làm cũng được; và « thanh liêm » không phải là không ăn hối lộ. Lạc-nhân nói có hơi ngược đời, mà ai thử nghĩ coi có chi lộ không? vì là tương đối hết kia mà!

Trên đầu bài Lạc-nhân hứa nói chuyện một nhà trứ thuật đối với với vua Lộ-ý 16. Vua Lộ-ý 16 là ai? — là một vị đế vương trị vì nước Pháp từ năm 1774 đến năm 1792. Nói cho phải vua Lô-ý 16 là một người nhu mì, hiền hậu, nhưng rất yếu hèn không đủ nghị lực can đảm trong bước đường tấn thủ; chịu cái ảnh hưởng của hoàng hậu Marie Antoinette d'Autriche và để cho bọn nội thị xui chi làm nầy. Đến sau hết lòng tin nhiệm của dân chúng lại rụt rè đi mật giao với ngoại quốc.

Vì thế mà trong ngày 10 Août 1792 dân Ba-lê khởi lên, bắt vua Lô-ý bỏ vào ngục. Quốc hội họp lại đồng thanh cho rằng vua Lộ-ý 16 đắt tội và đại đa số đều bỏ thăm kết án tử hình. Vua phải bị xử tử ngày 21 Janvier 1793, đến nay đã được 138 năm rồi. Cùng với vua Lộ ý 16 cái nền tảng quân quyền từ ngày ấy đã lay chuyển.

Ngày nay ta nhắc chuyện quá khứ mà hỏi: giết vua Lộ-ý 16 như vậy có lý hay không có lý? Vẫn biết vị hôn quân làm trở ngại cho các cuộc cải cách, và để vị hôn quân ở đó thì cái chính thể quân chủ vẫn còn. Nhưng nếu đày đi hoặc đưa vào lánh cung cũng được chớ? hà tất phải giết!

Đó là ý kiến của ông Gustave Bord, một nhà trứ thuật rất có danh tiếng, đối với cái án tử hình của vua Lộ-ý. Ông Gustave Bord có viết một quyển sách nhan đề là: « Chung quanh Đền-thánh » (Autour du Temple), trong sách phê bình cuộc Cách mệnh Pháp rất nghiêm khắc và bình vực vua Lộ ý 16. Trong sách có câu nầy:

« Tuy ai cũng công nhận rằng vua Lộ-ý 16 là không xứng đáng với cái địa vị đế vương của mình nhiều, nhưng vua Lô ý 16 lại không hơn vua Frédéric Guillaume II, vua Charles IV, vua Ferdinand IV, vua Victor-Amédée, vua François II, vua Charles Théodore, vua Gustave III, vua Georges III, hay sao? Vua Lô-ý 16 có kém chăng là kém nữ vương Catherine II nước Nga mà thôi ».

. . . . . .

Lạc-nhân

CÁI TỤC XA HOA Ở ÂU-MỸ
sẽ hồi đâu chăng

(Giá trị chim Hoàng-tước)

Ở miền Nam dương thuộc địa Hà-lan có sản thứ chim sắc vàng rất đẹp gọi là chim Hoàng tước. Trước khoảng Âu chiến, giá thứ chim ấy rất đắt, cung một thứ xuất cảng rất lớn, bọn Hoa-kiều chuyên nghề bắt chim ấy rất nhiều. Chim ấy ở địa phương Ba-Bô-A, mình chỉ vài tấc, đuôi dài hơn một thước, sắc nó tươi tốt rực rỡ như vàng, đậu cây nào thì có định nơi, bay ngày có định giờ mà mỗi lần bay đậu thì chung cả bầy. Như trên một cây nọ có mười con, buổi mai bị bọn săn bắt được một con thì nó bay đi cả, nhưng đến chiều lại đậu lại. Bọn săn lại bắt đến hết mới thôi. Giống chim có sắc lông tốt đẹp lại có cái tánh lạ đặc biệt như thế. Phụ nữ Âu-Mỹ, rất ưa thích, cho là một vật quí báu không kém gì châu ngọc. Trên từ hoàng cung quí tộc, dưới đến các nơi lầu quan, đều dùng nó làm trang sức phẩm. Cho đến các trường khiêu vũ, mấy dám trăng hoa, nếu thiếu nó thì xem như là mất cả cái vẻ tốt đẹp. Bởi thế nên giá trị nó cao quí hơn. Tiêu trường tốn mười là thành Paris, thứ nữa là nước Mỹ, thứ nữa là mấy nơi đô hội các nước. Mỗi năm xuất sản đến mấy trăm vạn, các nhà dinh nghiệp về nghề ấy nhân thế mà thạnh vượng.

Gần đây chánh-phủ Mỹ thấy rõ cái tệ xa hoa, có lệnh cấm chỉ thứ chim ấy nhập khẩu. Giá trị của nó, trụy lạc một cách lạ thường, các nước khác vì tình nhân kinh tế khủng hoảng cũng khuyên phụ nữ sùng thượng kiệm phác, không ai dùng thứ phẩm xa hoa ấy nữa. Vì thế nên trước bán thứ chim ấy những giá trên đôi ba thăm đồng, nay chỉ cầu bán đôi ba chục mà không ai thèm mua. Ba-Bo-A là một nơi xuất sản chim ấy lâu nay phồn thịnh mà nay thành ra một cỏi phong cảnh tiêu tương. Ngày trước bọn săn chim ấy kể có đến mấy ngàn, trèo non lặng núi, leo dốc vào rừng ra công tìm kiếm, thứ chim ấy gần mang cái họa diệt chủng. Thế mà ba bốn năm nay không ai thèm săn bắn nữa, giống chim ấy lại sản ra nhiều.

Ấy đó, Âu Mỹ là nước giàu mạnh mà đối với vấn đề trang sức xa hoa, ngày nay cũng có ý hồi đầu; ở xứ ta kinh tế có chiều khủng hoảng xấp mấy bên Âu Mỹ và nam nữ giới ta đối với vật chất xa hoa, còn đương đeo đuổi đua nhau. Câu chuyện con chim Hoàng-tước trên nầy, tưởng đáng làm gương cho người minh vậy.

Ưu Thời

AI CHUYÊN THỰC-NGHIỆP NÊN MUA SÁCH

Phép nuôi thỏ

Y-KHOA THƯỜNG-THỨC

NHỮNG ĐỀU KHÓ KHĂN TRONG KHI SINH ĐẺ

V. — Khó đẻ

Có nhiều cớ sinh ra sự đẻ khó: a) Vì người mẹ.

Ở phía dưới bụng có hai cái xương (os iliaques); hai cái xương ấy châu lại làm thành một cái ống; cái ống ấy có một lỗ trên một lỗ dưới. Đề ngửa là đứa trẻ ở trong bụng người mẹ đi dần dần qua lỗ trên, xuống lỗ dưới cái ống ấy mà ra ngoài. Nếu vì lỗ trên hay lỗ dưới ấy chật hẹp, dầu đứa bé chun qua không lọt, thế là bị đẻ khó.

Lại có khi hai cái lỗ ấy rộng rãi tử tế, dầu đứa bé chun qua được dễ dàng, nhưng qua khỏi lỗ dưới rồi lại gặp phải cửa mình của mẹ vì một cớ gì mà bế nẹp, như thế cũng bị đẻ khó.

b) Vì đứa bé.

Đứa bé nằm trong bụng mẹ, thường thường đầu ở phía dưới, bàn tọa ở phía trên; đầu nói đây nghĩa là sọ. Như thế thì nhằm ngường. Nhằm ngường tức là dễ đẻ. Phòng không được như thế mà hoặc bàn tọa, hoặc chân, hoặc vai, hoặc trán, nằm xuống dưới (nghĩa là nằm sát cái lỗ trên của cái ống xương đã nói ở trên), thì dễ khó.

Lại có khi ngường tốt nhưng thân thể đứa bé to quá, như thế dễ cũng khó.

c) Vì tử cung.

Ai cũng biết rằng đẻ thì đau. Vì sao mà đau? Đau là tử cung co thắt lại (contractions); có co thắt lại thì mới tống đứa bé ra ngoài được. Phòng đứa bé ở trong bụng đã ngày tháng rồi, kỳ sinh sản đã đến rồi, mà tử cung vì một cớ gì do không co thắt lại được, như thế cũng một cớ dễ khó.

Có khi sự co thắt ấy quá cường cũng khó đẻ.

IV. Sự khó khăn về cái nhau

Ai cũng biết rằng đứa con ra trước, cái nhau ra sau. Nhiều người tưởng rằng đứa bé ra được rồi thế là xong việc. Tưởng như thế là lầm. Đứa bé ra rồi mà nhau chưa ra, như thế đương còn nhiều đều phải sợ.

Mọi đều phải sợ là sự băng huyết; nhiều khi huyết băng ra nhiều quá mà phải chết.

Một đều nữa là cái nhau không chịu ra. Lại có khi nó ra, nhưng ra không đủ để sót lại trong bao tử những miếng nhau nhỏ. Đó là những điều phải sợ cả.

(Còn nữa)

Trần đình Nam

Ai bảo nước nhỏ không sang?

Nhật bản hoan nghênh vua Xiêm

Nước Xiêm ở bên Á đông nầy là một nước nhỏ, số dân ít hơn ta mà đất cũng hẹp hơn. Thế mà nhân chịu Âu hóa, một độ cải cách nội chánh, làm nước độc lập, giàu thạnh sánh với các nước trên hoàn cầu. Gần đây vua Xiêm bị bệnh con mắt định sang Mỹ điều trị, công Xiêm sắm đi sang Tau sang Nhật rồi mới sang Mỹ. Nhật bản định đến ngày 7 tháng 4 thì vua Xiêm đến. Hoàng tân sắp đặt nghi thức hoan nghênh rất là long trọng. Người ta nói cũng có: Giàu ở trong nói sâu cũng có bà con xa. . . . . .

https://tieulun.hopto.org

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ

THANH HÓA

Vì mất ăn gây nên thù oán

Nguyên làng Yen-lộ (tổng Phú-chẩn phủ Thiệu-hóa) chúng tôi, chia làm bốn giáp. Hễ đến ngày 4, ngày 5 và ngày 6 tháng giêng, bốn giáp giết lợn làm lễ (mổ ngỗ và đánh chuột). Trong ba ngày ăn uống no say, hằng năm đến lượt người nào chịu lệ, kẻ giàu thời mất tiền mất tận, người nghèo thời bán vợ đợ con; cái thảm trạng về việc này không xiết kể! Năm Bảo-Đại nhị niên, một đôi ông bào mục trong làng, bàn với dân làm giấy xin quan tỉnh giảm, quan ưng chuẩn. Nhưng các cụ lão trong làng dàm luận nọ kia, muốn giữ cái lệ xôi thịt lại, nên việc thành không kết quả. Hạ tuần tháng chạp năm ngoái, vì mùa màng tổn hại, dân tình đói khát; nên dân bội lại làm giấy xin quan trên xét, quan phê cho mấy chữ: 冠保證費振恩停止 (việc phí vô ích nên đình chỉ). Lần nầy các cụ đành chịu mà xoay ngửa khác lấy mỗi người chịu lệ một ít tiền gạo phụ vào lễ rằm, thế cũng xong. Ngờ đâu, trong làng có cựu phó tổng K. và thừ chỉ T. lấy thế làm thù, ngày ngày chê chén, xỉ mạ lý hương và những người dân bộ đứng đơn xin tỉnh giảm; lại gieo: thế nào cũng vu cho là vào hội nọ... đảng kia... để mắc vào lưới tội mới thỏa lòng.

Ngán thật! vì mất ăn mà các cụ chửi mắng, lại toan thêu dệt cho người nên tội. Chán chưa?

Một người dân lai cảo

QUẢNG NAM

Sao lại tàn ruộng làng?

Lý trưởng làng Cù bàn (tổng Đông an, huyện Duy xuyên) tên là Dương Thương, làm việc hơn 10 năm nay, những đeo nuông lệ không kể hết nay xin kể một đôi việc có quan hệ đến dân làng như sau nầy:

1- Năm 1925 ăn của cố ẩn thại mang án trượng;

2- Năm 1926 mạo nhận căn cước tên Nguyễn Học, cũng bị án trượng;

3- Năm 1928 xâm tiêu công ích mang án xuy.

Mang mấy cái án mà nó cũng làm lý trưởng như thường vì làng dân nghèo nên không kiện cho nó bãi dịch được.

Khốn nạn thay! địa bộ làng Cù-bàn ở dựa theo mé sông Thu bồn chảy xuống, địa bộ tổng cả chừng 150 mẫu, có một dải đất làng 3 xứ hơn 70 mẫu bị lở hơn 40 năm nay. Đất về thuộc quốc dân tân phương xa, dầu ai thấy cũng không kẻ đau lòng.

Lâu nay làng dân ra công cử trồng, hết lở tới bồi, vẫn chưa kịp mừng lại bị lở khô một trận nữa!

Khi đất ấy bồi lại, thì lý trưởng Dương Thương không cấp trưng khẩn cho làng, mà lại rủ ba con nó là Dương Hiền và mấy chủ có đất gần đất công đó là Lê Du, Nguyễn Lai và Hồ Trinh, làm đơn xin quan triệt đất cho chúng nó, (khi đó thì đất chúng nó chưa bồi) Chúng tôi có đưa đơn kêu tại quan địa phương rằng: « lý trưởng ăn lậu chiếm công, xin khám đạt đất làng cả 3 xứ hơn 70 mẫu, đồng trưng công và khỏi bị lý trưởng mưu chiếm.» Không ngờ lý trưởng mưu đem bán thực cho Ng. Ninh ở sở Hoằng phước (huyện Đại lộc) cọng là 1 mẫu 7 sào khi ấy viết thối niên hiệu lại rồi đến mấy tháng mới thấy đơn Ng. Ninh xin triệt đất.

Khi quan huyện L. N. L. đến khám đạt thì đạt theo ý của lý trưởng chớ không cứ gì đơn trưng vô bộ cả, rồi cho Ng Ninh trưng số đất từ 1 m. 6 s. tổng thành 8 mẫu 3 sào, còn làng thì không đầy 18 mẫu.

Còn đạt một sở đất đồng canh sông lấp 4 mẫu thẳng thành 9 mẫu 9 sào cũng cho tư trưng luôn đặng bán cho Ng. Ninh.

Vẽ lại Ng. Ninh mua thủy điền (đất lỡ) mới kêu đơn mà đem dân đến đánh dân làng dành đất, dân làng gẫy tay gẫy chưn mà không ai xử chỗ oan ấy cho.

Công việc như thế ai cũng đều lắc đầu mà thở ra.

Toàn dân Cù bàn

L. T. S. Chuyện điền thổ rất có quan hệ đến tánh mạng tài sản của dân chúng, lâu nay ở các nơi vì chuyện ấy mà xét xử không được công bình thường gây ra tấn kịch nằng nọ, chuyện nầy là một chuyện quan hệ quan trên nên lưu ý mà xét cho minh.

PHANRI

Làm ơn mắc oán

Ngày mồng hai tháng giêng Annam, lúc hai giờ chiều có tên Đặng-văn-Tôn ở làng Phú-đức say rượu đến nhà tên Nguyễn-văn-Nhu người làng Hathủy mà nằm nhờ. Nguyên tên Tôn cùng tên Nhu là sui-gia cùng nhau, bởi vậy tên Nhu vị tình để cho nằm nhờ, rồi biểu vợ đến nhà tên Tôn cho biết để qua đem về; nhưng vợ tên Tôn xin cho chồng nằm nhờ, đến lúc nửa say rượu rồi sẽ về. Tên Nhu thấy vậy mới cõng tên Tôn về nhà nó. Đến khuya vợ tên Tôn đi trưa cùng làng rằng: Tên Nhu cho chồng mình uống rượu, sao mà say gần chết; khi cứu cấp ấy thì người làng tên Nhu biểu vợ tên Nhu cùng đứa con của tên Tôn đi rước thầy thuốc cho tên Tôn uống. (Vì lúc nầy tên Nhu đi biển). Đến 4 giờ sáng ngày 3 Annam tên Tôn phải chết, vì lớp thì bệnh hen, lớp thì bị uống rượu quá nhiều nên chịu không nổi. Khi tên Tôn chết, vợ nó đến nhà tên Nhu, tọa hạ nói tên Nhu cho chồng uống thuốc độc mà chết. Làng xử tên Nhu phải chịu số tiền nợ của tên Tôn là 140$00, và chịu tiền cấp tán tên Tôn. Việc rất oan ức nên tên Nhu không chịu, phải đi bảo quan. Kai 8 giờ tối thì quan phủ và 2 viên thông nhứt thông nhì đến lấy án khám. Quan phủ kêu những người bà con đến hỏi, thì họ khai rằng: Ngày bữa đó thì thấy vợ chồng tên Nhu ngồi và lưới tại nhà, vừa có tên Tôn say ở đâu đến, xin nằm nhờ, kế đó quan phủ kêu 2 đứa con tên Nhu nên 8 tuổi và 10 tuổi đến hỏi nó, thì nó bẩm rằng nội ngày ấy cha nó không có uống rượu với ai, mà cũng không bắt nó mua rượu quán nào cả.

Quan phủ lấy chứng khai xong, rồi khám tử thi thì không có dấu tích gì cả, nên quan cho chôn.

Mong quan trên minh cứu cho rõ việc gian ngay kẻo vợ chồng Nguyễn văn Nhu chịu đều oan ức tội nghiệp!

Rõ chuyện lai cảo

BẮC-KỲ

Tin quan Toàn-quyền Pasquier

Quan Toàn quyền Pasquier hiện nay còn ở Paris có lẽ đến cuối tháng Juin hoặc đầu tháng juillet ngài sẽ đáp tàu qua Đông dương.

Quan quyền Toàn quyền Robin độ mấy tuần nữa sẽ vào Saigon. Ngài ở đấy đợi khi nào quan Toàn quyền Pasquier qua sẽ bàn giao công việc rồi ngài đáp tàu về Pháp nghỉ.

(B. B. P.)

Hội đồng đề hình năm 1931 ở Hanoi

Hội đồng Đề hình năm nay, sẽ họp làm hai kỳ, một kỳ vào khoảng đầu tháng Mai, một kỳ vào khoảng septembre,

Hiện nay số quốc sự phạm sẽ đem ra Hội đồng Đề hình xét xử, cả thảy còn tới 230 người.

NAM-KỲ

Tòa Kiểm duyệt bỏ

LỊCH LÀ GÌ?

III. — Quan niệm về gió

(Tiếp theo)

Vì địa cầu xoay quanh mặt trời nên khí hậu lần lượt sinh lạnh và nắng, một mùa nắng và một mùa lạnh gọi là *một năm*. Một năm tức là thời gian của địa cầu xoay quanh mặt trời một vòng, nhưng người ta đứng trên mặt địa cầu mà quan sát thì lại cho là mặt trời xoay quanh thiên cầu (sphère céleste) một vòng, cho nên ở phương Đông cũng như ở phương Tây, các nhà thiên văn học gọi một năm là chỉ cái thời gian của mặt trời từ một điểm nào, đi theo cái quĩ đạo nhất định, do đông sang tây, đi một vòng rồi trở lại cái điểm ấy. Chỉ vì cái điểm dùng làm tiêu chuẩn đó không đồng nhau, nên cái ý nghĩa về năm khác nhau.

Năm Hằng tinh. — Cái thời gian của mặt trời qua một vị hằng tinh nào rồi lại đi qua vị hằng tinh ấy một lần nữa, là một năm, tức gọi là *năm Hằng tinh* (année sidérale). Thời gian của năm hằng tinh với thời gian của địa cầu xoay quanh mặt trời bằng nhau, cũng như ngày hằng tinh bằng nhau với thời gian của địa cầu tự chuyển một vòng. Theo thực tế thì thời gian của năm hằng tinh là 365 ngày 6 giờ 9 phút 9 giây = 365 ngày 2564.

Năm Hồi qui — Trong thiên cầu đường hoàng đạo (quĩ đạo của mặt trời đi quanh thiên cầu, écliptique) và đường xích đạo của địa cầu gặp nhau tại hai điểm, là xuân phân điểm (point vernal) và thu phân điểm (point automnal) (ở hai điểm ấy thì ánh sáng của mặt trời chiếu điểm xuân phân mà tính, mặt trời đi qua điểm xuân phân rồi đi từ đông sang tây, lại trở về đến điểm xuân phân, cái thời gian đi một vòng như thế gọi là một năm, tức là *năm hồi qui* (année tropicale). Ngày xưa cho rằng điểm xuân phân là ở một chỗ nhứt định trong thiên cầu; cũng như vị hằng tinh vậy, cho nên thời gian của năm hồi qui cũng bằng với thời gian của năm hằng tinh. Từ khi thiên văn học tấn bộ, người ta hiểu rằng điểm xuân phân cũng có di động, chỉ là chậm lắm thôi, chừng 2 vạn 6 nghìn năm mới đi quanh thiên cầu được một vòng, mà cái phương hướng của nó di động thì trái với phương hướng của mặt trời. Chia thiên cầu ra làm 360 độ thì mỗi năm điểm xuân phân ấy đi trái lại chừng 50 giây (50 secondes), cho nên thời gian của năm hồi qui hơi ngắn hơn thời gian của năm hằng tinh. Theo thực tế thì thời gian của năm hồi qui là 365 ngày 5 giờ, 48 phút, 48 giây = 365 ngày 2422.

Từ khi phát minh ra được rằng điểm xuân phân có di động về sau, thì pháp lịch tính rất tinh xác. Vì rằng sự biên chép khí hậu là việc rất chủ yếu trong lịch nên phải lấy năm hồi qui làm tiêu chuẩn. Nếu lấy một năm hằng tinh mà lẫn với năm hồi qui, tuy một năm hai phân rất ít, mà chứa lâu thì nhiều, như chứa lâu nghìn năm thì khí hậu trước sau sai đến 1 tháng; nếu chứa lâu 1 vạn 3 nghìn năm thì mùa nắng mùa lạnh sẽ hoàn toàn đảo ngược.

Năm cận nhật. — Đường địa cầu xoay theo mặt trời là theo hình thuẫn, mặt trời là một tiêu điểm (foyer) của hình thuẫn ấy, cho nên trong một năm, địa cầu cách mặt trời xa gần khác nhau. Trên quĩ đạo có chỗ cách mặt trời gần nhất gọi là cận nhật điểm (périhélion) và có chỗ cách mặt trời xa nhất gọi là viễn nhật điểm (aphélion). Địa cầu từ khi qua cận nhật điểm, xoay quanh mặt trời một vòng, rồi trở lại cận nhật điểm, thì là một năm, tức là năm cận nhật (année anormalistique). Điểm cận nhật ở trong thiên cầu cũng có di động, cái phương hướng của nó cũng như phương hướng của mặt trời, mỗi năm nó di chừng 12 giây, cho nên thời gian của năm cận nhật rất giài. Theo thực tế thì thời gian của năm cận nhật là 365 ngày 6 giờ 13 phút 48 giây = 365 ngày 2593.

(Còn nữa)

Đông Hải

SÁCH TẶNG

Bản báo có nhận tặng ba quyển sau nầy:

1/ **Lụy tình.** (tâm lý tiểu thuyết) của ông Nguyễn văn Trai soạn, nhà in Qui nhơn xuất bản, giá 0$30.

2/ **Truyện Công nghĩa và tích Hường nga** (phiêu lưu và luân lý tiểu thuyết của ông Thanh lan soạn, cũng nhà in Qui nhơn xuất bản giá 0$30.

3/ **Y thoại tùng biên** của ông Vũ thượng Chi soạn, xuất bản tại Saigon, giá 0$40.

Bản báo xin có lời cảm ơn,

T. D.

HÁN-VIỆT TỪ-ĐIỂN: đương in HƠN BA VẠN DANH TỪ — GIÁ ĐẶC BIỆT: *Hạng tốt 7$50 — Hạng thường 5$50*
Nhận mua trước đặt cọc 1$00
Đào-duy Anh, Huế

DRAGÉES
Vermifuge
RUDY
Trị bịnh
SÁN LÃI

Thuốc viên Dragées Rudy trị bịnh sán lãi rất thần hiệu, và làm cho người ta trở nên tráng kiện. Người lớn con nít đều dùng được.

Thuốc viên Dragées Rudy có bán tại các hãng thuốc ở Saigon và các hãng ngành ở các tỉnh.

PHARMACIE NORMALE
(L. SARREAU)
119-123 rue Catinat -:- SAIGON
(là hãng thuốc đáng tin cậy, tạo lập đã hơn năm chục năm rồi).

MANDATS CỦA AI??

Bản báo tiếp được 2 cái mandat: série A 002,543 số **168** Phủ-quảng ngày 10-12-30, và série A 000,071 số **054** Hanoi R. P. ngày 27-1-31 mà không có tên người gởi. Vậy ngài nào có mandat trên trả lời cho biết cảm ơn.

B. B.

BỐN MÙA

Một thứ nước-hoa cốt khác lọ nhỏ bằng 1/3 Mười-Thương.

Giá bán lẻ cùng nơi trong xứ Đông-Pháp:
mỗi lọ: **0$10**

VIỄN-ĐỆ ĐỒNG-HỚI

BỔ-HUYẾT-KHU-PHONG

Thuốc mà ông già bà lão ưa dùng nhất

THAM-THIÊN-ĐƯỜNG

AI MUỐN ĐI COI PARIS?

Nhân dịp đấu xảo ở Kinh-Đô Paris, chủ tiệm chụp hình KHANH-KỲ có tổ chức một cuộc du lịch rất lớn, bất kỳ đàn ông hay đàn bà, ai muốn đi tây, tiệm KHANH-KỲ cũng chịu lãnh. Mà những người đi với M. KHANH-KỲ thì có lời nhiều lắm, vì M. KHANH-KỲ đã thương lượng với các hãng tàu, xe lửa và Hôtel-Restaurant ở Paris tính giá tiền thiệt rẻ cả tiền ăn chơi hai tháng (hay là một tháng thì lại sụt giá tiền xuống) ở trong và ở ngoài Paris cùng với tiền tàu từ Hai-phòng hay Tourane tới Paris độ chừng như sau nầy:

Hạng nhất hai hàng	2650$
Hạng nhì —	1970.
Hạng ba —	1600.
Hạng tư entre-pont	950.

Cuộc đấu xảo hoàn cầu thuộc địa nầy rất là to lớn, người nào có tiền chút đỉnh cũng điều nên đi coi, dịp nầy là coi hết sự khôn khéo cả trong thế giới. Ai chưa có giấy thông hành cứ gửi thơ hỏi tiệm chụp hình KHANH-KỲ sẽ chỉ cho mà xin hay là lấy giùm cho cũng được.

Ai không sẵn tiền một lần thì trước khi xuống tàu hãy trả quá nửa phần tiền cũng được.

Khi đi tàu và khi qua Paris vẫn có người của tiệm KHANH-KỲ thông thạo và ở lấy để lân để lo chỗ ăn chỗ ngủ tử tế và chỉ dẫn đi chơi.

Càng nhiều người đi chừng nào giá tiền càng rẻ chừng nấy.

Có hai chuyến đi độ chừng tháng năm, tháng sáu và tháng bảy tây ai đi tháng nào, xin nhận chỗ trước ít ra là một tháng hay là ai muốn đi riêng không cần người dẫn đường chỉ lấy vé khứ hồi Haiphong Marseille không mà thôi thì đi tháng nào cũng được.

Hạng nhất hai hàng độ chừng	17 650	francs
Hạng nhì —	12.650	—
Hạng ba —	7 900	—
Hạng tư —	4 550	—

Ai muốn hỏi thăm điều gì cứ viết thơ cho

M. KHANH-KỲ
54 đường Bonnard Saigon

https://tieulun.hopto.org

MỘT BÀI TOÁN

Cơm tối xong, ông Phán vừa hưởng cái thú vị chè tàu, vừa tạch mạch mấy cái thời sự nhảm nhí trên mặt một tờ báo. Phu nhân, ngồi trước bàn giấy, tẩn mẩn tỉ mỉ sắp những hàng số, trang nọ qua trang kia, làm cho cậu Ba hầu bên cạnh phải cúi đầu kính phục. Cậu nghĩ : Ngày đâu cái óc đàn bà có thể chứa đủ chừng ấy phương pháp.

Một chốc bà Phán sắp số không trôi chảy như ban đầu, cậu Ba đoán rằng có biến, đứng lẩn ra một bên. Bà Phán bực mình, thét con rồi quay về bố : « Cậu nầy, nếu cậu bỏ tờ báo mà làm hộ cái tính nầy cho thằng Ba ! cậu đọc báo thì lúc nào chẳng được ».

Ông Phán nghe nói bài tính, mồ hôi toát ra đầy người. Ông hồi tưởng lại lúc nhỏ, mấy lần bị đánh-rô, mấy lần bị công-xin, cũng vì cái món ấy. Ông thường nghĩ rằng : cái ngày toán học phát minh ấy là cái ngày nhân loại phi mất nhân hạ phong thái...

Song lẽ, dẫu ông thật lòng muốn trừ đi tất cả các nhà toán học hoàn cầu đi nữa, trước mặt vợ con đâu dám tận tình. Ông khẽ mắng phu nhân : « Toán của nó thì để cho nó, ai khiến mợ ? Nào bài toán ra làm sao, mợ nói nghe thử ».

Bà Phán đọc : « Một con hổ ăn một con bò trong bốn giờ, một con báo có thể ăn con bò ấy trong sáu giờ, một con gấu trong mười một giờ, và một con chó sói trong mười lăm giờ. Nếu hổ, báo, gấu, sói, đều ăn con bò ấy, hỏi phải mấy giờ ? »

Ông Phán nghe xong lần đầu bài nhập tâm, bắt phu nhân đọc lại bận nữa, rồi gọi cậu Ba đem bài giấy. Ấy là phiên ông dàn trận thế, tất cả đều con số. Trước hết ông lấy giờ tính cả ra phút, 4 giờ là 240 phút, 6 giờ là 360 phút.... Xong xả đâu đấy, ông lại tính ngược lên, ông lấy phút đổ ra giờ. Kết quả hệch như đầu bài, ông rất lấy làm lạ. Ông bèn nghĩ nên để hết ra giấy, họa may có phải lẽ chăng. Trong lúc lưỡng lự, phu nhân nóng tính, hỏi gạn ngay : « Ban nảy đến chừ, cậu đã tính ra con bò ấy mấy kí-lô chưa ? »

Ông Phán bắt như ý : « Tính nó nặng mấy kí-lô mà làm các chi ! nó nặng mấy mặc xác nó, mợ cứ để riêng cho tôi làm việc ». Ông điềm nhiên để cả ra giấy, rồi đặ giấy ra giờ. Kết quả cũng còn in hệch như đầu bài ; ông càng lấy làm lạ. Sốt ruột, ông toan dùng đai số, lại sực nhớ câu hỏi của phu nhân, bụng bảo dạ : « Có lẽ nó nói phải. Thôi thì mình thử tính sức nặng của con bò ấy là bao nhiêu ? ».

Chọn tờ giấy trắng tinh, ông dàn số như trước ; chưa đầy nửa giờ, số nầy như sóng, khỏa lấp mặt giấy, cậu Ba trông thấy ngáp dài ngáp đắ...

Đồng hồ vừa đánh mười một tiếng, phu nhân quạt màng, gọi con đi ngủ, rồi mình cũng bước lên giường.

Đồng hồ đánh hai tiếng, bà Phán giật mình tỉnh dậy, trông thấy ông Phán còn ngồi bàn giấy, hoảng kinh :

— Cậu làm chưa xong à !

— Mợ hãy thong thả còn một tí nữa là xong.

Bà Phán nằng nỉ : « Thôi tắt đèn đi ngủ, thức khuya như vậy mai dậy làm sao cho kịp mà đi sở ? » Ông Phán gạt ngay, phu nhân chẳng dám nài.

Đồng hồ đổ bốn tiếng. Ông Phán quăng bút, bỏ giấy, thở dài mà chui vào màng.

Sáng hôm sau, bà Phán dậy trước, vội vàng đánh thức phu quân : « Mấy giờ chúng ăn xong con bò ? » Ông Phán vừa cựa mình, vừa lẩm bẩm : « Thằng thầy nào ngu xuẩn, khéo đặt ra bài tính ! Làm cho người ta bỏ giấc ngủ quên cả đao vợ chồng... Mấy giờ ? Mợ xem trên vở thằng Ba ấy ».

Bà Phán rảo bước lại bàn, lật vở cậu Ba.

Mấy hàng đai tự nằm dọc, trang nọ đâm qua trang kia : « Nếu con hổ tìm được con bò thì nó nịch sạch, chẳng đợi đến báo, đến gấu. Lọ là phải tính giờ ngày ».

* *

Bây giờ hãy nghe chuyện nầy :

Tên Ất gặp tên Giáp.

Ất : Người ta bảo sinh con, ai nỡ sinh lòng.

Giáp : Chết nỗi ! chán nó làm điều gì thương luân bại lý !

Ất : Không ở đâu. Nó đau bụng !!

Đông-phương-Cóc

ĐỘC GIẢ LUẬN-ĐÀN

MUỐN CHO CÓ NHÂN CÁCH

CẦN NHỨT LÀ LO ĐỔI ĐIỀU LỖI

Chúng ta thường nghe phần đông người mình hay phàn nàn rằng : « Người nước ta chưa có tư cách quốc dân ». Câu ấy lọt vào tai ta, không khác gì kim châm trước trán, nước xối sau lưng. ai có nhân tâm không sao nghe đến mà không sinh lòng tức giận.

Chỉ tức giận suông, nào có bổ ích gì đâu. Người xưa có nói rằng : « Người người đều có cái nết sĩ quân tử mà thiên hạ thái bình » Vậy muốn cho quốc dân có tư cách trước phải lo cho cá nhân có tư cách, mà muốn cho cá nhân có tư cách thì đều cần nhứt là ai cũng có lòng lo chữa đều lỗi của mình. Người đời mà đến được bậc không lỗi ấy là hoàn toàn ; hợp những người có tư cách hoàn toàn lại làm một đoàn thể thì đoàn thể ấy có tư cách hoàn hoàn ; nói cho rõ ra thì tư cách quốc dân không phải cái gì khác mà chính là tư cách cá nhân hợp lại mà thành vậy.

Người sinh trên đời, dẫu cho thánh hiền cũng không khỏi có đều lỗi, huống là người thường ; song có đều lỗi mà biết đổi lỗi thành ra người không lỗi. Cái học đổi lỗi, quan hệ với nhân cách là giường nào !

Trong sự học đổi lỗi, trước nhứt là phải có lòng biết ăn năn. Sự ăn năn có hai cách : Hoặc là do lương tâm mình tự xem xét mà biết sự lỗi của mình. Bậc ấy khí cao, vì không cần ai bảo ai nhắc mà tự mình tỉnh ngộ, biết đều mình làm là quấy mà chữa lấy ; như ông Nhân tử không phạm lỗi lần thứ ai 不貳過, ông Cử bá Ngọc đến 50 tuổi mà biết đều lỗi năm 49. Cách đổi lỗi ấy là về hạng hiền triết không buộc cho hạng người thường được. Hoặc là nhân cảm xúc bề ngoài mà sinh lòng ăn năn, như có điều lỗi mà không biết, may có thầy bạn thấy mà răn đe, hoặc công chúng thấy mà chỉ trích. Khi ấy mình mới biết sự mình làm là lỗi mà lo chữa đổi đi, không phạm đến nữa. Ấy là về bậc trung nhân, ai ai cũng gắng mà theo được, như thầy Tử Lộ nghe ai nói đều lỗi mình thì mừng v. v.

Trái lại mình đã mang lấy đều lỗi mà tìm phương chối cãi, kiếm cách ngăn chế, có ai chỉ trích thì không những không lấy làm ơn mà trở lấy làm cừu, thiếu phương bách kế, cố làm thế nào mà nuôi cái lỗi của mình cho một ngày một lớn, không sa vào cái bậc « tiểu nhân không kiêng nể » thì không thôi.

Ôi, muốn cho người ta không biết, chỉ bằng đừng làm (欲人不知莫如勿為). Bí mật như sự trái gian ác mà nhiều khi còn không dấu được, huống chi những chuyện lỗi sờ sờ : ăn cắp lót mà có ai nói rằng tham nhũng, thì cho là mất danh dự ; vu hãm người lương thiện mà có ai gia cho tiếng gian ác, thì biện chứng nầy chứng kia để chữa lỗi. Có điều lỗi đã không muốn đổi mà trở lại hủy tật kiến thầy cho mỗi ngày một chồng chất ; tư cách cá như thế, thì hợp lại mà làm thành một cái đoàn thể đoàn thể ấy sẽ ra sao ?

Có lỗi mà hay đổi, thì không có điều lành chi lớn bằng (過而能改, 善莫大焉). Vậy muốn cho cá nhân có tư cách, trước hết ai nấy phải lo đổi lỗi của mình. Người biết đổi lỗi tức là có tư cách, cá nhân có tư cách mà sau quốc dân mới có tư cách.

N. S.

NHIỀU NGƯỜI BỊ :

PHÒNG - TÍCH

Bịnh Phòng-Tích dân ông, đàn bà sức kém thường hay bị, nhất là tự 25 đến 50 tuổi hay bị lắm, vì cơm no, rượu say, vội hàm tình-dục hoặc ăn xong đi ngủ hay tắm ngay nên thụ bịnh : gọi là Phòng-tích. Khi thụ bịnh, thấy đầy hơi, tức cổ, tiêu ngực, cơm không muốn ăn, ăn thì hay ợ thường đau bụng, đau lưng, chân tay mỏi mệt. Bị lâu năm sắc mặt vàng, đa bụng đầy.

Mới bị uống 1, 2 liều, lâu 4, 5 liều, nếu không công phạt, chứng bịnh ít thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay.

Mỗi liều chia hai bận uống, giá : Op 40

VŨ-ĐÌNH-TÂN, 178 bis, Route Lạchtray HAIPHONG.

ÂN TỨ Kim-tiến năm 1926

ĐẠI-LÝ TRUNG-KỲ :

HUẾ : Hiệu VĨNH-THƯỜNG, phố Gia-Long.
TOURANE : THÁI-VIÊN phố Musée và NGUYỄN-THỊ-HUỆ phố Đo-hữu-Vị.
QUANGNGAI : NGUYỄN-NGỌC-ANH, Thạch Trụ. Mộ-Đức và CHẾ-HOANG à Sông vệ.
NHATRANG : MỘNG-LƯƠNG-THƯ-QUÁN Librairie.
TAMQUAN : Hiệu ông ĐỘI-CHẤN.
VINH : Hiệu SINH-HUY phố Gare.
DALAT : ĐINH-VĂN-CHÂU, Librairie
FAIFOO : HOÀNG BẢO-VINH 152 phố Pont Japonais.
DONG-HOI : Lê-Quỳnh Commerçant

Khắp hạ kỳ có Đại-lý bán cả

LỜI CẢM TẠ

THUỐC TRỪ TÊ CỦA HIỆU :

« Tạo-Nhơn-Đường »

ông Trương-minh-Ý n° 4 rue de la gare - Hocmon Gia-định

Có thuốc trừ bịnh tê bại ấy là may mắn cho đồng-bào ta biết mấy.....

Thời khi rất mạo hiểm làm cho mắc phải bịnh tê chơn, tay rần cả châu thân chịu khổ tám tháng trường, khi ngồn ngực lúc sưng chơn, đứng đi phải có người dìu giắc, cầu thầy tìm thuốc khắp nơi mà bịnh không thuyên giảm kể cho là (thức thủ vô phương) ; Ngờ đâu thân rồi lại còn gặp may ; xem trong quí-báo « Công luận » thấy có bài trừ tê, bổ huyết, giải lao, hiệu Tạo-Nhơn-Đường của ông Trương-minh-Ý Hocmon, tôi lật đật gởi mandat 2$40 mua 2 hộp về uống thử trong ba ngày, đêm coi thế đầu và mặt bớt tê, tôi liền gởi mua hai hộp nữa, uống nội trong 5 hộp thì hết tê, đi đứng thong thả như thường, rất mừng thay, qui tánh thuốc như thần, trọng ơn thầy như biển. Hôm nay tiện the tôi được thương cường, nên tạm đôi hàng trước minh tạ nghĩa tái sanh, sau tỏ cùng đồng bang ai có bịnh tê hãy gởi mua cho được thuốc của Tạo-Nhơn-Đường Hocmon Gia-định mà uống ắt trừ hết bịnh tê rất lẹ

Người tạ ơn LÊ VĂN-THUẬN
Bảo bái làng Hòa Định
Mytho à Chợ-gạo

Comptoirs Commerciaux d'Annam
Commission - Représentation
TRUNG-KỲ THƯƠNG-CỤC
107, Rue Paul - Bert -:- HUẾ

VIỆC THẾ-GIỚI

Á-ĐÔNG

TRUNG-HOA

Việc pháp quyền giao thiệp với các nước

Nam-kinh 25 mars. — vấn đề pháp quyền giao thiệp, ngoại giao bộ công sở các nước đương ở trong thời kỳ đàm phán. Trung hoa chính phủ kỳ trong hạn tháng tư hoàn toàn giải quyết đặng có đề xuất Quốc dân hội nghị báo cáo. Ngoại truyền hiến pháp phân từng khu vực và chia ra từng kỳ, nhưng Trung hoa không chịu thừa nhận. Người Âu định sau triệt tiêu pháp-quyền xong sẽ đặt thêm pháp viện các nơi thông thương khẩu ngạn.

Việc pháp quyền giao thiệp của Nhật là phức tạp và khó khăn hơn các nơi khác vì kiều dân Nhật ở Trung hoa nhiều hơn các nước Đại cường Pháp-đa gồm ngoại Trưởng Vương chính Đình và đã đưa đáp án của chánh phủ, song cũng chỉ giao hoàn ý kiến chờ chưa phải hoàn bị.

Quân Nhật diễn tập ở Bắc bình

Bắc bình 25 mars — Sứ quán Nhật thông cáo cho Bắc bình hay rằng ngày 31 mars quân Nhật diễn tập ngoài cửa Triều dương, tập bắn bằng đạn thiệt. Dư luận rất náo nhiệt.

ẤN ĐỘ

Hội nghị Liên Ấn bình vực ông Gandhi

Karachi, 27 Mars. (Rad dép.) — Ông Gandhi lối nay giảm thế lực nhiều. Trước khi hội nghị Liên Ấn bỏ thăm về cuộc điều đình của ông với viên kinh lược Irwin thì địa vị của ông xem chừng chập chơn lắm. Ông có tuyên bố với các phóng viên nhà báo rằng : nếu hội nghị không ưng chuẩn cuộc điều đình của ông với viên kinh lược Irwin thì ông chỉ còn có một việc là tạm nghỉ về việc chính trị ; trái lại nếu Hội nghị ưng chuẩn cuộc điều đình ấy thì ông cũng không nhận một cái chương trình rộng rãi về sự độc lập Ấn độ của Hội nghị giao cho ông mà sang dự Hội nghị « Bàn-tròn », ông chỉ nhận một cái chương trình hẹp hẹp về những việc bảo hiểm chính trị cho Ấn-độ thôi.

Karachi, 28 Mars. (Rad. dép.) — Hội nghị bỏ thăm ưng chuẩn cuộc điều đình ấy, nhưng tỏ ý muốn cho Ấn-độ được hoàn độc lập nghĩa là được cai quản những công việc quân vụ, ngoại giao, tài chính của mình.

Ông Gandhi được cử đứng đầu phái bộ sang dự Hội nghị « Bàn-tròn ».

Hội nghị lại nhắc lại việc tha các tù chính trị.

Cuộc đấu phiếu ở Hội nghị Liên Ấn

Karachi, 28 Mars. — Cuộc điều đình Gandhi-Irvin được đại đa số trong hội nghị ưng chuẩn. Hội nghị tuyên bố rằng thế nào cũng đòi cho được quyền tự trị của Ấn-độ, các đại biểu Ấn-độ được cử đi hội nghị với đại biểu Anh phải hết sức đòi quyền quản đốc quân vụ, ngoại giao, tài chính, thuế má, kinh tế v. v... Hội nghị lại cho phép ông Gandhi được trọn quyền thay mặt Hội nghị trong những khi có hội nghị gì bất thường.

Cuộc rối loạn ở Caunpoure

Allahabad, 29 Mars. — Sau cuộc rối loạn ở Caunpoure, 1 000 dân bỏ thành phố ấy mà đi ở nơi khác. Sự đốt nhà cướp phá hiện còn đương tiếp hành ; tất cả có 200 nóc nhà bị đốt.

Theo báo « Pioneer » thì sau cuộc rối loạn đó lại còn nhiều sự bạo động nữa. Rất nhiều thây chết đem vứt dưới sông Ganga. Theo tin chính phủ thì hiện nay có đến 200 người chết.

Tình hình chính trị

New-Delhi, 29 Mars. — Viên kinh lược có cho mời các lãnh tụ các phái phản đối đến dinh mình mà bàn tính về tình hình do Hội nghị sự bất đạo luật về tài chính. Theo tin sau cùng thì những lãnh tụ ấy không đến.

Quốc hội nhóm

Karachi, 30 Mars. — Trước 3.000 đại biểu, Quốc hội bỏ thăm yêu cầu thả các tù chính trị bị án hoặc trước hoặc sau phong trào bất tuân pháp luật và yêu cầu ấp một hội đồng điều tra về sự biến động ở Cawnpore.

AU-CHAU

PHÁP

Việc xung đột trong các sở mỏ ở phía Bắc

Paris 27 Mars (Rad dép.) Nhờ có thủ tướng Laval can thiệp nên tránh được một cuộc xung đột của chủ mỏ và 100.000 thợ mỏ. Thủ tướng điều đình với các chủ mỏ bớt số sụt tiền công của thợ (các chủ định sụt tiền công 10%, nay thủ tướng bàn sụt 8%) và chờ đến tháng mai sẽ thi hành.

Các chủ mỏ đã nhóm nhau lại bàn định về việc ấy, xem tuồng cũng muốn ý như lời Thủ tướng.

Hạ nghị viện hoan nghênh cuộc điều đình nầy lắm. Tại Hạ-nghị-viện thủ tướng tuyên bố rằng từ nay các sở xe hỏa chỉ dùng đá than trong nước mà đá than ở các sở mỏ ở phía Bắc chở đi các nơi được nưởng tiền chở nhẹ hơn 15%.

Paris, 28 — Liên hiệp hội các thợ mỏ định tạm đình cuộc tổng bãi công.

Chắc rằng các đại biểu chủ mỏ về phía bắc trước định sụt tiền công của thợ xuống 10%, nay sẽ nhận chỉ sụt xuống 8% y như lời của thủ tướng Laval.

Paris, 29 Mars — Tuy Liên hiệp hội định tạm đình cuộc tổng bãi công, nhưng công đoàn thợ mỏ ở Alès đã sắp đặt một cuộc bãi công ngày 30 Mars.

Paris, 30 Mars — Cuộc bãi công của thợ mỏ đã yêu cầu trước lễ 44 giờ đã thất bại. Tại các sở mỏ ở Valenciennes, 15.000 thợ mà chỉ có 1 000 bãi công ; tại các sở mỏ ở Douai, 16.000 thợ mà chỉ 3.000 bãi công, tại các sở mỏ ở Le Gand chỉ 23% thợ bãi công thôi. Còn ở các nơi thì công việc như thường.

Ông Herriot từ chức xã trưởng Lyon

Lyon, 29 Mars. Sớm hôm nay, Hội đồng thành phố nhóm lại để bàu mấy người đi bỏ thăm bầu cử một thượng nghị viên vào một chưn khuyết. Hội đồng gồm có 4 hội viên về phái ôn hòa, 23 về phái cấp tiến và 24 về phái xã hội. Từ trước đến nay phái cấp tiến và phái xã hội vẫn đứng chung với nhau một bên mà phản đối phái ôn hòa, nhưng lần nầy phái xã hội lại đứng riêng ra, chỉ cử những người về phái mình thôi. Lần bỏ thăm đầu, không ai được trúng cử ; lần bỏ thăm thứ hai thì phái ôn hòa và phái cấp tiến bỏ phiếu trắng, còn 24 người về phái xã hội mỗi người được một thăm, được trúng cử.

Rất cục ông Herriot xin từ chức xã trưởng và cả những người giúp việc cho ông cũng xin từ chức nốt.

ĐỨC

Chữ Tự do ở Đức ngày nay

Điện tín Berlinh 28 Mars. Tổng thống Hindenbourg đã ký một đạo chỉ dụ và lấy thi hành ngay để đánh đổ các việc bành động quá lạm trong trường chính trị và tôn giáo. Đạo chỉ dụ nầy bãi các quyền lập pháp, nhất là về phương diện tự do cá nhân, tự do lập hội và tụ họp ; lại không được phạm đến việc kín của nhà Bưu điện, và về việc kiểm duyệt. Đạo chỉ dụ ấy hạn chế rất nghiệt quyền tự do tụ hội và cấm hẳn các cuộc tụ hội khả dĩ khiến cho dân chúng không tuân luật pháp của chánh phủ lập hiến, nếu cuộc tụ hội ấy có phòng hại đến trật tự chung ! Nếu phạm phép, thì phạt giam, mà chánh phủ có quyền bãi được các hội làm trái lệnh.

TÂY-BAN NHA

Tình hình chính trị

Madrid, 27 Mars (Rad dép.) — Nội các Azanar ngo lay chuyển tâm. Người ta đã đoán trước rằng sẽ có Nội các Santiago Alba tiếp thế. Nội các nầy sẽ là một Nội-các lập hiến được phái cộng hòa và phái xã hội tán thành và giúp đỡ.

Tổng giám đốc Mật thám Mola xin từ chức vì có xung đột với viên tổng trưởng ngoại giao về việc xung đột của học sinh và cảnh binh vừa rồi. Cảnh binh đối với học sinh có hơi quá tàn bạo nên nhiều người lấy làm bất mãn, chính những người trong chính phủ hiện thời cũng không khỏi không phàn nàn.

Những cuộc rối loạn ở Madrid sau vụ yêu cầu tha tất cả những người bị bắt đã yên. Duy có ở Barcelone và một đôi thành phố khác thì còn có những cuộc xung đột.

Lại một lần nữa, tình hình Tây ban nha được yên.

Một ông già sống lâu trên thế giới

Hiện nay thầy Lê Hải người Thổ nhĩ kỳ là một người sống lâu trên thế giới. Ông ta sinh năm 1774 hiện 156 tuổi, đa mồi tóc bạc mà trang dạng mạnh mẽ như người 40 tuổi. Mỗi buổi mai 5 giờ thì giậy tập thể thao, rồi ăn cháo mai. Đã 50 năm lại đây, ông ta không nếm đến mùi thịt ăn trừa chỉ bánh sửa rau mà thôi. Lúc trẻ trang ông ta từng đi đánh giặc, sung chức kỵ binh, cùng ông Nã phá Luân huyết chiến một trận, năm ấy là năm 1801. Từ thuở nhỏ đến nay, chính mình thấy nước mình thay đổi 12 ông vua, lịch sử các nước cận đông trong khoảng 150 năm, ông ta thuộc lòng cả ; trước sau cưới 11 lần vợ, sinh 29 người con trai, 7 người con gái, lúc 91 tuổi còn sinh một người con út. Con cái đều sống lâu, người con đầu 101 tuổi, chết trước ông. Theo các nhà sinh lý học đã nghiên cứu cho rằng tiền thiên di truyền của ông ta khác với người thường, gia đĩ cách sinh hoạt điều độ có chừng, có lẽ còn sống được nhiều năm nữa.

Phép phản lão hoàn đồng thì chúng ta khó tin và có làm được cũng tốn kém, chi bằng được cái di truyền tiền thiên như ông lão Thổ nhĩ kỳ trên thì hay hơn.

(Hoa Tự Báo)

合 Maison HỢP-THỊNH 盛

SOIERIE & MERCERIE

32 Rue des Cantonnais Phố Hàng Ngang

HANOI

Bản niên chuyên mua bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như lĩnh áo, lĩnh quần đen, trắng trơn và hoa. The thâm, bằng đen, the các màu trơn và hoa. Lụa thâm, các màu, trắng bề khổ 0m37, 0m40, 0m70, 0m75, 0m80.

Lượt đen các hạng, vải màn.

Bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ, vì bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm nay, buôn được tại gốc những hàng kể trên. Các Quí Khách ở xa xin viết thư về lấy mẫu và giá hàng, bổn hiệu sẽ hồi âm lập tức.

Lại còn các thứ hàng sắp hóa như : đồ da, valise, yên ngựa, cặp sách, giầy giép, ví da, đồ đồng, đồ thêu, như mặt gối văn vân.... bản hiệu có bán buôn rất nhiều xin các quí khách chiếu cố, bản hiệu rất hoan nghênh. Gửi hàng đi các nơi theo cách lĩnh hóa giao ngân (Contre-Remboursement).

Buôn bán thật thà, bán tốt giá rẻ, các quí khách mua thử sẽ biết.

Nay cẩn bạch

Mme NGUYỄN-THỊ-SÂU

HỢP-THỊNH

Soierie & Mercerie 32 Rue des Cantonnais HANOI

BỘI VẠN-QUỐC TIẾT KIỆM

Kỳ xổ số thứ 42 xổ tại Tổng cuộc ở Saigon ngày 28 tháng Mars 1931.

Cách thức số 2. —

Série 548 được ra. Trong série nầy có một vé tiết kiệm, số 3035 của ông Nguyễn văn Sưu ở Saigon được hồi lại một ngàn đồng

Cách thức số 3. — Xổ số lần thứ 9. —

Série 1667 được ra.

Xổ trả tiền lời. —

Số tiền lời xổ trả tháng nầy là ..... $ 268,63.

Số 729 của ông Dupart Tourane.

Kỳ xổ số kế tới đây thì định ngày 28 Avril 1931.

CÔNG CUỘC HƠN 100 NĂM !

Các ngài có cần đến thuốc xin mời lại hiệu

VĨNH-HƯNG-TƯỜNG

Vinh, Hatinh, Donghoi, Huế, Tourane, Faifoo

sẽ được như ý :

Thuốc sống mà tại ongkong bán được giá hạ.
Thuốc chế sao tẩm rất cẩn thận
Hoàn tán toàn những thứ gia-truyền cả.
Có thơ : Cao đơn tri nhiều chứng rất hay,

DẦU VIỆT-NAM TRỊ BÁ CHỨNG

Mua dầu cũng là tiền mua giấy cho chúng tôi lại có phần hơn.

Ai bảo ảnh tráng-men đắt ?

Hiệu Hương-Ký muốn cho ảnh tráng-men lưu-hành được rộng nên đã tính hạ giá để chiều khách. Các Ngài nên quá bộ đến xem mới biết ảnh tráng-men ngủ sắc có nhiều kiểu đẹp lạ lùng.

https://tieulun.hopto.org

Một nhà đại lý thuốc Nam ở Huế

Nhà thuốc NAM-THIÊN-ĐƯỜNG Nam-Định, là nhà làm thuốc đã nổi tiếng khắp Đông-Dương, xa gần ai cũng hoan-nghinh và ngợi khen thuốc NAM-THIÊN-ĐƯỜNG là thần hiệu nhất, các ngài ở Trung, Nam-kỳ hằng ngày gởi thơ ra mua thuốc rất nhiều, mà gởi thuốc từ Nam-định vô các tỉnh đường trong thì mất nhiều thì giờ và tốn nhiều tiền cước cho người mua thuốc. Nay bản đường đã đặt thêm một nhà Đại-lý là hiệu VĨNH-TƯỜNG ở đường Gia-long thành phố Huế để tiện việc bán thuốc và gởi thuốc cho các nơi đường trong. Vậy các quý ông quý bà ngài nào ở gần Huế thì xin cứ đến hoặc cứ hỏi tại nhà Đại-lý VĨNH-TƯỜNG thì cũng có đủ các thứ thuốc như ở tại bản đường vậy, xin các ngài sẵn lòng chiếu cố để chấn hưng cho đường thực-nghiệp nước nhà thì chúng tôi cám tạ vô cùng.

Nam-Thiên-Đường *kính cáo*

THÊM SỨC MẠNH CHO LOÀI NGƯỜI, TRỪ TUYỆT CÁI HẠI VÔ CÙNG CHO XÃ HỘI

Không gì bằng :

THUỐC BỔ PHỔI

Hiệu THẦN-TIÊN

Kiêm trị các chứng đau phổi, ráo phổi, ho đờm, ho khan, ho ra huyết, ho lâu thành lao, mất tiếng, ngừa cổ.

Mỗi lọ 0$30

Môn thuốc Thần tiên

Tổng cục : 123 phố Khách

NAM ĐỊNH

Đại lý : 24 Hàng Đường HANOI

Thơ và mandat gởi cho :

NGUYỄN-XUÂN-DƯƠNG

123 phố Khách NAM-ĐỊNH

Các thứ thuốc THẦN TIÊN có trữ bán tại :
TRUNG-KỲ THƯƠNG CUỘC 107 Rue Paul Bert HUẾ

HÀNG TƠ LỤA

Nhà máy dệt FLACHET LEVANNHAN & Cie

ở Huỳnh-kim gần Bình-định

có dệt các thứ hàng toàn tơ giây hơn hàng ngoại - quốc nhuộm kỹ không phai màu.

đề quí bà dùng : làm khăn choàn, hoặc may quần áo, có *nhiều, lụa, lãnh, cẩm-nhung* đen trắng các mùi ;

quí ông dùng : may áo mát hoặc áo lót thịt có các thứ *lụa* và *nhiều*, may âu-phục có *Shantung tơ*

MAGASIN DE SOIERIES

TÂN LỢI

138-140, Bd Tổng-đốc-Phương (CHOLON)

Bổn-hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải như là : lãnh, xuyến, trừu, cẩm-nhung, cẩm-châu v v... Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không bể sợ phai trô. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt-bổn v v... Khăn đội đầu rất và thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp.

Trở bán sỉ và lẻ đủ các thứ mạng nhuộm của Tây hiệu " Teinture idéale" danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Bánh bộp biscuits " Kim-Thời " của bổn-hiệu chế-tạo chẳng khác nào biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bổn-hiệu mua sỉ có huê-hồng.

Ở Bắc-kỳ có bán ở hiệu Quảng-vạn-Thành Nội-hóa N° 120 Bonnal Haiphong, giá mỗi hộp là 0$80.

Bổn-hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ.

Ở xa xin viết thơ thương-nghị. **TÂN-LỢI**

138-140, Bd Tổng-đốc-Phương Cholon

MỚI CHẾ RA

Các ngài mua giầy nên chú ý !

Bản hiệu mới chế ra kiểu giầy vải bằng vải trắng, đế bằng Crêpe Anglaise giá bán chỉ có 2$75 một đôi, ai muốn mua buôn xin mấy dòng gửi ra thương lượng, thứ giầy này dùng đi đường xa vừa nhẹ nhàng vừa lịch sự mà êm ái, và nhất là dùng để chơi TENNIS thời tiện lắm.

Bản hiệu lại mới có Catalogue đẹp nhất Đông-Dương, xin viết thơ lấy ngay kẻo hết, mà từ nay giầy sẽ đóng hộp như vầy vậy.

AN-THÀNH

37 Phố Hàng Bồ — HANOI

Mua hàng không đặt tiền Bản hiệu không gởi hàng.

BEKA mới ra được 18 đĩa HUE

Chỉ Béka lấy được tiếng CÁC ĐIỆU :

ĐỜN TRANH

vào đĩa hát, nghe rõ như thiệt

CÔ DUNG :

310 Ca Long-Ngâm đờn nguyệt và nhị
323 Nam Ai ; minh mông sóng rộng nguyệt nhị
324 Nam Bằng : Kéo neo tàu chạy / Trăm năm đặng bao lâu — id
322 Hò mái Nhì (đờn nhị)

CÔ DỢI

317 Ca vọng phu (bầu nhị)
Hát ru em (nguyệt nhị)
319 Nam Ai : Năm canh gió thảm mưa sầu (bầu nhị)
320 Nam Bằng : Buồn trông trời bể bơ vơ / Gấm hoa mà lại thêm bông — id

CÔ NHƠN :

327 Nam Ai : Biết ai tâm sự (đờn nguyệt)
328 Nam Ai : Tiếng ve dậng dỏi (đờn bầu)
334 Nam Bằng : Vì chưn con tạo lá lơ (đờn Tỳ) / Khiến chi xa kiếm ngài quê (đờn Nhị)

HÁT BỘI :

335 Tuồng phản Đường Lan-Anh cứu Tiết-Cương Nam khách
336 Lý phụng Đình ve Hương Thông (bát khách)
338 Dịch Thanh trốn Thoại ba đi tìm, Tiêu mã và Nam
339 Phương Cơ dã điên qua ải lý (đao điên) có bong lớn
341 Hồn Thể phụng đưa Thiên Long qua đèo (bát cảo, nam ai)

ĐỜN HÒA :

348 Nam Bằng : Bầu và Nhị / Nguyệt TRANH

M^on RICHARD RUE CITADELLE HUE

PHONG-THẤP ! TÊ-BẠI !

Cao « Tam-Xà »

tại hiệu **SINH-HUY**

Từ kể oảng rằm tháng chạp ta giở lên, bản hiệu còn tiếp được rất nhiều thư của quý khách ở xa gởi về mua cao « Tam xà ». Tiếc vì thứ cao « Tam xà » độ trong năm tại tiệm chánh chế không đủ mà bán, thiệt có phụ tấm lòng chiếu cố của quý khách nhiều lắm. Bắt đầu năm nay cao « Tam xà » đã chế xong và có gia giảm thêm cho được chóng công hiệu hơn để cảm tạ lòng quý khách bấy lâu. Mong quý khách lưu ý.

NGUYỄN-TỪ dit SINH-HUY
N° 44 Rue de la gare — VINH
Kính cáo

Cao **TAM XÀ** chuyên trị **PHONG-THẤP TÊ-BẠI** Tứ chi mỏi nhức, gân cốt bứt đau, sưng tay phù chân, đau lưng mỏi vai, cử động khó khăn, thịt tê da buồn, đấm bóp chẳng đau. Ấy là do vinh vệ bất điều, khí huyết hư nhược, ngoại cảm phong hàn, trong chứa tâm thấp, tâm nhiễm vào mình, chạy khắp ống xương mà sinh ra, nếu để lâu, hoặc điều trị thất cách sẽ thành cố tật. Nếu chứng bệnh như vậy chỉ dùng trong vòng 3 lọ « Tam xà » là khỏi hẳn.

Giá mỗi lọ 1$50

Thuốc chữa bệnh xán

Người nước ta hay ăn thịt tái, lại có khi ăn thịt bò lẫn với thịt gà, nên mới ra sinh bệnh xán.

Nhiều người mắc phải bệnh này mà không thấy có đau đớn gì cho nên không chịu tìm thuốc để chữa.

Cách một hai năm về sau con xán lớn lên bấy giờ nó cắn mới thấy đau bụng luôn luôn, rất là khổ sở.

Lại khi mình ăn của gì vào bụng để sinh cơ nhục thì xán nó lại ăn mất, rồi mỗi ngày nó lại sinh sản ra đến mấy chục con nhỏ nhỏ như cái xơ mít mà ra theo mới phải đả đánh, lại trong một nó ra đến hai ba lần, mỗi lần một con, mà lúc nó ra thì nón nón thật rất khó chịu

Nếu để con xán trong mình lâu năm thì lại nguy hiểm cả đến tính mạnh nhiều khi đả thấy nó cắn chết người.

Ai muốn dung thuốc xin gởi thư nói cho tôi biết hoặc mới phải, hoặc đả mấy năm để tôi chế thuốc và gửi cách linh hóa giao ngân, mỗi lọ sáu hào là tuyệt bệnh xán.

Nguyên sử tòa thượng hạng thông phán
TRẦN-ĐỨC-CẢNH
89 phố cửa Trường — Nam-định

BAC-NINH

Bệnh quỷ đá có thuốc tiên ! !

Nếu ai mắc LẬU, hay TIM-LA, hay LÁU thấp CỐT nghĩa là thấp rất nặng trong người nhọc mệt thường uống rượu thì sáng có mủ, hay trong mình có buồn ngứa ngáy, hay cấu cái nhất một cái, sau đó có mủ vì các vi-trùng GONOCOQUE nó ẩn vào trong xương, trong máu, hễ trở gió thì như vậy, bệnh này rất nguy hiểm và chuyển nhiễm, nếu để cho lâu ngày thì người ấy mang bệnh đau GIÁ-CON (Mariti) khi hư huyết bạch, bẩm huyết v. v. thì sinh đã rất hèm, nếu đã con thì hay hỏng mắt, vì TIM-LÁ thấp CỐT, người khỏi như trong máu trong xương có vi-trùng SPIROCHETE DE SCHANDINE cho nên trở gió hay cối, đau đầu, đau mình, đau vai đau cổng, chân lẹp mỏi mệt, các cái nọc này nó chuyển-nhiễm rất là nguy hiểm, vì thế cho nên ta nhiều người đã rất, đã ra bài ra bọc, đã con thì có nọc, thiếu cái kia, ta cho là đã quấy ngộ, vì cái nọc này nó chuyển-nhiễm sang tự lúc thụ thai, nếu mắc bệnh không tìm được thuốc thần hiệu nầy thì các nọc ấy nó chuyển nhiễm sang mấy mươi đời, như cha sang đến chán chất, v. v. vì thế nhiều người thể không có bệnh mà sau mắc thì trong có vi-trùng TIM LÁ, còn như bệnh HỜ LOÈN (Chancre-mou), bệnh này nó cũng có vi trùng BACILLE DE DUCREY, các vi-trùng này nó cũng ẩn vào trong xương, trong máu, nó cũng nguy hiểm như TIM-LÁ, bệnh này cũng có nhiều người thiệt hại đến thân thể, vậy các ngài mắc phải các bệnh này đã nặng, hay bệnh thấp CỐT mấy mươi năm, hay mới mắc phải, thì lập tức đăng ngay thuốc HIỆU HOÀNG-VĂN-ÍCH, số nhà 67 phố Hình-sát Bắc-ninh (Tonkin) thì mau cũng phải mau khỏi, và rất hết nọc, người có bệnh uống thuốc vẫn đi lại làm ăn như thường, khỏi hao gió không biết, thực thế vậy, gần lâu đã có thai uống cũng được không hại gì cả, thuốc LÁU 1$00, TIM-LÁ 2$00, thuốc CHANCRE-MOU cả uống và bôi 3$00, ĐẠI-LÝ LÊ-NAM-HƯNG Commerçant Rue de Gia-long PHAN-THIẾT, PHÒNG 87 Rue des Médicaments (Phố Hàng-Đào) và HANOI hiệu QUẢNG-HIỆP-THÀNH Phố chợ à QUẢNG-NGÃI, Lưu-thành-Tập Hàng-phố Công-lớn à Longxuyên à Cochinchine nếu ngài muốn mua thì gởi cho một ít tiền trước cho bản hiệu gởi linh hóa giao ngân rất gọn, còn như ngài nào muốn làm đại-lý xin viết thơ về bản-hiệu.

Tam-Kỳ : **ĐỒNG-BÀO CHÚ Ý ! !**

NGƯỜI MAY MỚI GẶP THUỐC HAY ?

Tạo-nhơn-Đường Hocmôn Gia-định

NAM-KỲ THÀNH CÔNG BÁC THÁNH-DƯỢC

1) THẦN-HIỆU TÊ BẠI HOÀN, chủ trị các chứng phong tê bại xuội nhức mỏi hoặc sảng hậu tê sưng rất thần hiệu : mỗi hộp giá 1p.20

2) ĐIỀU KINH BẠCH ĐẠI HOÀN, là thuốc bổ huyết điều kinh và trừ BẠCH ĐẠI HẠ đau bụng xót ruột, xây xẩm đều trừ được hết hễ uống vào thì dặng khỏe mạnh : mỗi hộp giá 1p.00

3) SỈ LAO BỔ TẠNG HOÀN, là thuốc bổ lao quí ông, quí thầy, quí học-sanh làm việc mệt mỏi bổ tinh thần rất hiệu nghiệm bổ phổi trừ ho-lao giải trí não, là thánh dược, mỗi hộp giá 1p.00.

4) NGỦ LÂM BẠCH TRƯỢC TÁN, chuyên trị về chứng đau lậu kim-thời hoặc lâu, hoặc mau, uống thì trừ hết (chỉ mủ hoặc trược độc, tánh thuốc ôn hòa dễ uống. 12 bao : 2p.00

(4-4) DƯƠNG MAI SANG ĐỘC HOÀN, trị các chứng PHONG-TÌNH DƯƠNG-MAI CÓ GHẺ, SANG ĐỘC PHÁT SƯNG HỘT XOÀI hoặc cốt khí còn ẩn trong mạch-máu hoặc chưa trổ ra hoặc âm-ỷ nhức đau hoặc LẬU ĐỘC và nhiệt độc đều trị dặng tất cả, bình nhẹ uống 10 bao, nặng uống 15 bao tuyệt độc khỏi trừ căn ; (giữ được vệ-sanh) KHÔNG HẠI SANH DỤC thứ thuốc bổn hiệu mới tìm dặng là phương thuốc thánh hai số 4-4, 12 bao cachet giá . . . . 3p.00.

5) HÓA ĐÀM CHỈ KHÁI TÁN, trị các chứng ho phong ho đàm (HO NHIỆT) Ho ban trái mụt trong cổ hoặc ngứa cổ v. v... 12 bao giá. . . 1p.00.

5-5 THUỐC HO HOÀN trị ho huyết ho sẩn-hậu, hoặc già-cả ho mệt, ăn ngủ thất thường, mỗi hộp 12 hoàn 1p.00

6) BỔ TẢ THUẬN QUYÊN TÊ, nhân ĐỒNG-HỒ-TREO, trừ dặng cái giống độc ở trong bụng chói nước bịnh hậu đau bụng lâu năm xổ không phạt tỉ-vị xổ khỏe không đau bụng kỉ ổi cữ kiêng. 12 bao 2p.00.

7) THANH NHIỆT GIẢI-BAN-TÁN, trị các chứng BAN CHẨN nội nhiệt, bịnh hậu da vàng, con nít ĐỔ MỒ HÔI ĐẦU hoặc CAM TÍCH bụng lớn, 12 bao : 1p.00

8) ĐOAN DƯƠNG CẤP-CỨU HOÀN, chế ngày mồng năm tháng năm gấp trị các chứng, nhứt là trị bịnh thời khí, dịch khí, cảm mạo thương hàn đi đường đem theo hộ thân thật là LINH-ĐƠN ; mỗi hộp 30 hoàn giá 1,p50.

BÁC THÁNH DƯỢC CỦA BỔN HIỆU KHÔNG TỰ KHOE ;

Đồng bào anh em chị em cũng đã biết rõ là BÁC THÁNH DƯỢC đã có giấy chứng-nghiệm và được tam kỳ hoan nghinh ;

Ở xa muốn mua thuốc thơ hoặc mandat thì đề ngay :

Monsieur TRƯƠNG MINH Ý
Directeur TẠO NHƠN ĐƯỜNG
N° 4 Rue de la Gare à HOCMON Gia-định

MỘNG-LƯƠNG THƯ-QUÁN DƯỢC-PHÒNG

(ANNAM) NHATRANG

A/ — Chuyên bán các thứ sách quốc văn xuất bản tại Trung, Nam, Bắc kỳ ; các đồ văn phòng tứ bửu, các sách học, sách tây v. v...

B/ Đại lý các thứ thuốc cao, đơn hườn, tán rất linh nghiệm của các hiệu Bào chế Việt-Nam :

1° — *Tham-Thiên-Đường Dược Phòng*
2° — *Nam-Thiên Đường Dược-Phòng*
3 — *Thuận-Long Đường Dược-Phòng*
4° — *Thuốc bổ nha phiến đại tài của Hồng-Lạc-Đường Taifoo*
5° — *Từ Ngọc-Liên Dược-Phòng*
6° — *Vỗ-Đình Dần Dược-Phòng*
7° — *Thuốc trị phong-tích thần-hiệu của Y sĩ Vỗ Đình Tân Haiphong*

C/ — Đại lý các thứ dầu :

Khuynh-diệp, Ba cô, nước Sông Hương, Mười thương, v. v. của VIỄN-ĐỆ ĐỒNG-HỚI

Nam-diệp, Cốt thần, nước bông, xà phòng thơm, v. v. của hiệu THUẬN-LONG HANOI

Các thứ phấn sáp Trường-Xuân của bà DANG-THI-HOI SAIGON

D/ — Đại lý các thứ sơn đủ màu (peinture pour toutes couleurs

E/ — Đại lý bán lẻ các thứ báo Tây, Nam xuất bản tại Trung, Nam, Bắc kỳ.

Các ngài ở xa muốn hỏi điều gì xin viết thư về, bản quán vui lòng trả lời ngay.

Ngài nào muốn ủy quyền đại lý xin viết thơ thương lượng.

Bản quán chú ý tiếp thị, ngửa mong đồng bào xa gần huệ cố.

Chủ nhơn **VƯƠNG GIA-BẬT** *Kính cáo*

HỘI HÀO-HƯNG

ĐỔI CÁCH ĐI ĐƯỜNG LẠI RẤT TIỆN LỢI

Thưa quí ông quí bà, Bản Hội đã mở các chi điểm từ Tourane đến Nhatrang được ba năm nay, trước kia tôn chỉ là tiếp rước bộ hành và bán vé cho các chủ xe mà thôi. Nay Bản Hội ký contrat với sở xe lửa Saigon để chuyên chở hành khách hạng tư và hàng hóa từ Saigon Tourane khứ hồi, và bán giấy suốt cho quan khách Tourane Saigon khỏi phiền quan khách đến gare chầu chực. Kể từ 1er Décembre 1930, chúng tôi đã nhận trách nhiệm cho xe chạy đúng thì giờ, trong hai ngày theo như thể lệ sở xe lửa đã định, trừ khi đường sá bị hư hỏng.

Xin lưu ý :

Xe chỗ nào nhiều và giá rẻ ?
Xe nào đẹp, máy lại tốt ?
Xe nào chauffeur giỏi ?
Xe nào tiếp rước bộ hành rất lịch sự ?

XE HÀO-HƯNG

Vậy xin quí ngài chiếu cố giúp cho HÀO HƯNG cho được vững bền cũng là việc thương trường của người Annam mới học đòi

Hào-Hưng

Imprimerie TIẾNG-DÂN, HUẾ

Directeur gérant HUỲNH-THÚC-KHÁNG

https://tieulun.hopto.org